

Одобрено от общо събрание на преподавателите на 19-ти май 2014 г.

**Процедури за предлагане на академични програми
[ФИНАЛЕН ВАРИАНТ]**

**Комисия по академичната програма на АУБ
февруари 2014 г.**

Одобрено: _____

доц. д-р Стивън Съливан
Първи заместник-ректор по академичната дейност

Преглед

Обосновка: Следните политики и процедури бяха разработени, за да подпомогнат преподавателите при предлагането на иновативни академични програми в АУБ, в съответствие с мисията на университета и съгласно препоръката за иновации, изразена от настоятелството и президента на университета.

Стремежът на Комисията по академичните програми е предложенията да преминават през процес на разглеждане и приемане възможно най-ефективно, като за целта процедурата позволява адаптиране към специфичните изисквания за всяка предложена програма. Това се постига благодарение на ясно дефиниране на необходимите компоненти за предлагане на програми, както и чрез класифициране на предложенията на основата на потенциалните рискове, свързани с академичната програма, финансирането ѝ и наемането на академичен състав.

Бележка: Описаните процедури и документи са необходими само за предложение за специалност или подспециалност в АУБ. Прилагането на тези процедури не се изисква при предложения за курсове или специализации.

Преглед: Настоящият документ съдържа подробни инструкции относно изготвянето на предложения за нови академични програми със следните елементи:

1. Необходими компоненти на предложението;
2. Преглед на оценката на риска;
3. Формуляри за оценка на риска;
4. Процедури по подаване на предложението;
5. Примерна анкета относно студентския интерес.

Необходими компоненти на предложението

I. Основания

A. Как предложената програма отговаря на типичните принципи на образованието в стил „liberal arts“. Това може да включва:

1. Проучване за популярността на програмата в други NEASC¹ институции.
 - Списък на NEASC институциите може да бъде получен от комисията по академичната програма и може да бъде включен в образеца на предложението, който също може да бъде получен от комисията.
2. Проучване за популярността на програмата в престижни университети, предлагащи образование в стил „liberal arts“ в САЩ.
 - Списък на 50-те най-престижни университета с образование в стил „liberal arts“ може да бъде получен от комисията по академичната програма и може да бъде включен в образеца на предложението, който също може да бъде получен от комисията.
3. Проучване за популярността на програмата в други американски университети извън САЩ.
 - Списък на американските институции извън САЩ може да бъде получен от комисията по академичната програма и може да бъде включен в образеца на предложението, който също може да бъде получен от комисията.

B. Наличие на интерес от страна на студентите

1. Проучване на интереса от страна на студентите (задължително се прилага)
 - Това проучване се провежда от комисията по академичната програма през дванадесетата седмица на всеки семестър. Моля, изпратете името на предложената от вас програма до комисията по академичната програма до единадесета седмица на семестъра, за да може проучването да бъде проведено. Резултати ще ви бъдат върнати по електронната поща от комисията по академичната програма за включването в предложението.
2. Епизодични сведения (прилагат се по избор)

¹ NEASC е основана през 1885 г. и е най-старата от шестте регионални агенции по акредитацията в САЩ. Призната е от Секретаря по образованието в САЩ и от Съвета по акредитация на висшето образование (Council on Higher Education Accreditation). Със своите над 120 години опит NEASC е изградила солиден авторитет и е гарант за качеството на образованието, предлагано в шест американски щата и над шестдесет държави по целия свят. Освен АУБ, носители на акредитацията на NEASC са над 2000 държавни и независими училища, колежи и университети, сред които Йейл, Харвард и Масачузетския технологичен институт. Тези университети и АУБ биват оценявани съгласно едни и същи акредитационни критерии.

II. Обосновка

- A. Ползи за институцията;
- B. Кариерни, професионални и/или образователни възможности за студенти, които ще завършат предлаганата програма;
- C. График и ресурси;
- D. Влияние върху общообразователната програма;
- E. Наемане на преподаватели.
 - 1. Посочване на минимални изисквания за наемане на преподаватели за предложената програма, имайки предвид най-ниските данни за записали се студенти в нея, които са известни за последните четири години (т.е. „най-лош вариант“). Съществуващият модел на записване на студенти във вече предлагани курсове предполага достатъчни възможности за прием на студенти в новата специалност/ подспециалност.
 - 2. Посочване на начин, по който ще бъде организиран графикът на предлаганите курсове, така че задължителните дисциплини по специалността/ подспециалността да бъдат с повторяемост на всеки две години.

III. Академична програма

- A. Описание на програмата;
- B. Желани студентски резултати;
- C. Структура (разпределение на задължителните и избираемите към специалността курсове, описано по начин, уместен за включване в академичния каталог);
- D. Разпределение на курсовете по години (примерна схема за изпълнение на изискванията по учебен план за получаване на бакалавърска степен за четири години);
- E. Описания на курсовете.

IV. Оценка на риска [вижте приложените формуляри]

Оценка на риска

Цели: Всяко предложение за нова програма трябва да включва формуляр за оценка на риска. Този формуляр разглежда количествените аспекти на учебния план, финансирането и наемането на академичния състав във връзка с всяко предложение. Въз основа на оценката на риска, предложението следва уникална процедура, предназначена да постигне одобрение по най-бързия и ефективен начин съгласно конкретното ниво и вид на риска.

Изисквания: Предложените програми трябва да отговарят на всички критерии, за да бъдат обозначени като предложения с „нисък риск“. Ако предложената програма не отговаря на един или повече критерии, автоматично ще бъде обозначена със статус „умерен риск“. По същия начин, ако предложението за програма не отговаря на критериите за обозначаване с „умерен риск“, то автоматично ще бъде обявено със статус „висок риск“.

Насоки: Моля, разгледайте трите приложени формуляра за оценка на риска и изберете този, който е подходящ за вашето предложение за програма. Моля, опишете подробно начините, по които вашето предложение покрива всяко едно от изискванията. Приложете попълнения формуляр към вашето предложение за предаване към комисията по академични програми.

**Деклариране на [име на програмата]
като предложение със статус „нисък риск“**

1. Не е необходимо да бъдат наемани допълнително преподаватели за осъществяването на новата програма и не се изисква значително преразпределение на ресурсите на университета.
2. Индивидуалните задължителни към специалността/ подспециалността курсове (т.е. тези със специфично буквено и числово означение и съдържание, за разлика от т.нар „тематични“² курсове) се предлагат на редовен принцип.
3. Общият брой и разпределението на курсовете (степената, до която съдържанието и нивото на курсовете отговарят на потребностите на други програми, включително общообразователната), предлагани от академичното(ите) направление(я), остават непроменени.
4. Изискванията по учебния план могат да бъдат изпълнени, дори ако общият брой на студентите в университета спадне до най-ниското си ниво от последните четири години.
5. Промените в настоящите описания на курсовете и номерацията са незначителни (т.е. предлагат се преименуване или регрупиране, а не съществени промени в съдържанието на курсовете).
6. Логично е да се предположи, че при липса на студенти, избрали специалността/ подспециалността, програмата може да остане в академичния каталог за неопределено време, без да се налага премахване на задължителните курсове поради правилото за „изтичане на тригодишния срок“ и без да има значителни финансови или кадрови последици.
7. Не би могло да се очаква, че ако преподавател напусне или излезе в творчески отпуск, ще се наложи задължителните курсове да бъдат предлагани само от един преподавател или да не бъдат предлагани.

² „Тематичната категория“ е общо заглавие на избираеми курсове от високо ниво, под което могат да се предлагат различни теми, свързани с основната тематика на заглавието; една и съща тема може да се предлага като „тематична категория“ не повече от два пъти, след което трябва да премине нормалния процес на одобряване като редовен курс от учебния план.

**Деклариране на [име на програмата]
като предложение със статус „висок риск“**

1. Въвеждането на съответната програма би изисквало допълнително наемане на преподаватели и/или съществено преразпределение на ресурсите на университета.
 - Ако твърдението не се отнася за предлаганата програма, моля приложете обосновка, че не е необходимо наемането на нови преподаватели или съществено преразпределение на ресурсите на университета.
2. Въвеждането на съответната програма ще изисква създаване на три или повече нови курса. Моля да поясните дали някои от тези курсове могат да бъдат включени в общообразователната програма с цел стимулиране записването на студенти в тях.
 - Ако твърдението не се отнася за предлаганата програма, моля приложете обосновка, че няма да е необходимо добавянето на повече от 1-2 задължителни курса към предлаганите на редовен принцип, както и че те биха могли да бъдат включени в общообразователната програма.
3. Общият брой и/или разпределението на настоящите курсове ще бъдат значително увеличени при въвеждането на тази програма.
 - Ако твърдението не се отнася за предлаганата програма, моля приложете обосновка за общият брой и разпределението на курсовете (степената, до която съдържанието и нивото на курсовете отговарят на потребностите на други програми, включително общообразователната), предлагани от академичното(ите) направление(я), ще останат непроменени.
4. Способността на преподавателите да предлагат курсовете по учебен план не може да бъде предвидена от гледна точка на броя на записалите се студенти.
 - Ако твърдението не се отнася за предлаганата програма, да се приложи обосновка на един от следните варианти:
 - Съществува вероятност, ако преподавател напусне или излезе в творчески отпуск, да се наложи задължителните курсове да бъдат предлагани само от един преподавател или да не бъдат предлагани.
 - Не би могло да се очаква, че ако преподавател напусне или излезе в творчески отпуск, ще се наложи задължителните курсове да бъдат предлагани само от един преподавател или да не бъдат предлагани.

Деклариране на [име на програмата] като предложение със статус „умерен риск“

1. Не е необходимо да бъдат наемани допълнително преподаватели за осъществяването на новата програма и не се изисква значително преразпределение на ресурсите на университета.
2. Програмата изисква не повече от 1-2 задължителни курса (степената, до която съдържанието и нивото на курсовете отговарят на потребностите на други програми, включително общообразователната) към предлаганите на редовен принцип, както и че те биха могли да бъдат включени в общообразователната програма.
 - Ако твърдението не се отнася за предлаганата програма, моля предложете обосновка, че индивидуалните задължителни към специалността/ подспециалността курсове се предлагат на редовен принцип.
3. Общият брой и разпределението на курсовете (степената, до която съдържанието и нивото на курсовете отговарят на потребностите на други програми, включително общообразователната), предлагани от академичното(ите) направление(я), остават непроменени.
4. Изискванията по учебния план могат да бъдат изпълнени, дори ако общият брой на студентите в университета спадне до най-ниското си ниво от последните четири години.
5. Промените в настоящите описания на курсовете и номерацията са незначителни (т.е. предлагат се преименуване или регрупиране, а не съществени промени в съдържанието на курсовете).
6. Логично е да се предположи, че при липса на студенти, избрали специалността/ подспециалността, програмата може да остане в академичния каталог за неопределено време, без да се налага премахване на задължителните курсове поради правилото за „изтичане на тригодишния срок“ и без да има значителни финансови или кадрови последици.
7. Съществува вероятност, ако преподавател напусне или излезе в творчески отпуск, да се наложи задължителните курсове да бъдат предлагани само от един преподавател или да не бъдат предлагани.
 - Ако твърдението не се отнася за предлаганата програма, да се приложи обосновка, че не би могло да се очаква, ако преподавател напусне или излезе в творчески отпуск, ще се наложи задължителните курсове да бъдат предлагани само от един преподавател или да не бъдат предлагани.

Процедури за подаване на предложения за програми

Всяко едно предложение за програма преминава през една от следните последователности от процедурни стъпки, основани на оценката на риска:

I. Програми със статус „нисък риск“

1. Предложенията се подават директно до комисията по академичната програма.
2. Комисията по академичната програма включва предложената програма в анкетата за проучване на студентския интерес, която се провежда през 12-та седмица на всеки есенен и пролетен семестър (вижте приложението).
 - Това проучване ще бъде завършено, преди предложението да достигне етап на обсъждане от общото събрание на преподавателите и не е необходимо да бъде включвано към документите, предназначени за комисията по академичната програма.
 - Трябва да бъде наличен само минимален интерес от страна на студентите. „Минимален интерес“ се дефинира по следния начин: приемлив брой студенти показват умерен до силен интерес за записване в предлаганата програма; или приемлива част от отговарящите заявяват, че създаването на новата програма би направило АУБ по-привлекателен за тях.
3. Комисията по академичната програма работи съвместно с академичното направление, от което е получено предложението, за да бъдат обсъдени всички въпроси, свързани с него. Ако тези въпроси са изяснени, се преминава към следващата стъпка.
4. Комисията по академичната програма изпраща предложението до ръководната комисия към общото събрание на преподавателите за включване в дневния ред на следващата му среща.
5. Ако предложението е одобрено на общото събрание на преподавателите, то се изпраща последователно на заместник-ректора по академичната дейност, президента и настоятелството.

II. Програми със статус „умерен риск“

1. Предложенията се подават директно до комисията по академичната програма.
- 2.
3. Комисията по академичната програма включва предложената програма в анкетата за проучване на студентския интерес, която се провежда през 12-та седмица на всеки есенен и пролетен семестър [вижте приложението].
 - Това проучване трябва да бъде завършено, преди предложението да достигне етап на обсъждане от общото събрание на преподавателите.

- Трябва да бъде наличен умерен интерес от страна на студентите. „Умерен интерес“ се дефинира по следния начин: достатъчен брой студенти показват умерен до силен интерес за записване в предложената специалност/подспециалност, така че комисията по академичната програма и деканът на преподавателите могат основателно да предположат, че записването на студенти в програмата ще компенсира дългосрочни разходи.
4. Академичното направление, от което е получено предложението, трябва да проведе среща при открити врати, на която да то да бъде представено на студенти, преподаватели и завършили студенти, които имат желание да участват, и обсъдено с тях.
 5. Комисията по академичната програма работи съвместно с академичното направление, от което е получено предложението, както и с декана на преподавателите, за да бъдат обсъдени всякакви въпроси, свързани с академичната програма или финансите. Ако тези въпроси са изяснени, се преминава към следващата стъпка.
 6. Комисията по академичната програма изпраща предложението до ръководната комисия към общото събрание на преподавателите за включване в дневния ред на следващата му среща.
 7. Ако предложението е одобрено на общото събрание на преподавателите, то се изпраща последователно на заместник-ректора по академичната дейност, президента и настоятелството.

III. Програми със статус „висок риск“

1. Предложението следва да бъде разработено с участието на декана на преподавателите, така че потенциалните въздействия върху финансирането, наемането на академичен състав и общообразователната програма могат да бъдат взети предвид в началото на процеса.
2. Комисията по академичната програма включва предложената програма в анкетата за проучване на студентския интерес, която се провежда през 12-та седмица на всеки есенен и пролетен семестър [вижте приложението].
 - Това проучване трябва да бъде завършено, преди предложението да достигне етап на обсъждане от общото събрание на преподавателите.
 - Трябва да бъде наличен висок интерес от страна на студентите. „Висок интерес“ се дефинира по следния начин: достатъчен брой студенти показват умерен до силен интерес за записване в предложената специалност/подспециалност, така че комисията по академичната програма и деканът на преподавателите могат основателно да предположат, че записването на студенти в програмата ще компенсира дългосрочни разходи и финансови рискове.

- Резултатите от това проучване трябва да бъдат включени в предложението, преди то да е подадено към комисията по академичната програма.
3. Академичното направление, от което е получено предложението, трябва да проведе среща при открити врати, на която да то да бъде представено на студенти, преподаватели и завършили студенти, които имат желание да участват, и обсъдено с тях.
 4. След като е завършено, предложението следва да бъде подадено към комисията по академичната програма.
 5. Комисията по академичната програма работи съвместно с академичното направление, от което е получено предложението, както и с декана на преподавателите, за да бъдат обсъдени всички остатъчни въпроси, свързани с предложението и касаещи академичната програма. Ако тези въпроси са изяснени, се преминава към следващата стъпка.
 6. Комисията по академичната програма изпраща предложението до ръководната комисия към общото събрание на преподавателите за включване в дневния ред за следващата му среща.
 7. Ако предложението е одобрено на общото събрание на преподавателите, то се изпраща последователно на заместник-ректора по академичната дейност, президента и настоятелството.

Образец за анкета: Първоначално проучване на студентския интерес

За коя поредна година учите в АУБ?

- ☐ Първа година
- ☐ Втора година
- ☐ Трета година
- ☐ Четвърта година
- ☐ Пета година

Каква е вашата настояща специалност? Отбележете всичко, което е приложимо.

- ☐ Американистика
- ☐ Бизнес администрация
- ☐ Компютърни науки
- ☐ Икономика
- ☐ Европеистика
- ☐ История и цивилизации
- ☐ Информационни системи
- ☐ Журналистика и масови комуникации
- ☐ Математика
- ☐ Политически науки и международни отношения
- ☐ Без декларирана специалност

Каква е вашата настояща подспециалност? Отбележете всичко, което е приложимо.

- ☐ Американистика
- ☐ Бизнес администрация
- ☐ Компютърни науки
- ☐ Икономика
- ☐ Европеистика
- ☐ Изящни изкуства
- ☐ История
- ☐ Информационни системи
- ☐ Журналистика и масови комуникации
- ☐ Литература
- ☐ Математика
- ☐ Философия и религия
- ☐ Политически науки и международни отношения
- ☐ Югоизточна Европа
- ☐ Без декларирана подспециалност

-----Продължете на следващата страница-----

Относно предложение за нова специалност

Каква е вероятността да изберете специалност _____, ако тя се предлага в АУБ?

- ☐ Със сигурност ще я избира
- ☐ Вероятно ще я избира
- ☐ Със сигурност няма да я избира
- ☐ Не мога да реша

Ако изберете специалността _____, бихте ли:

- ☐ Заменили вашата настояща специалност с/със _____.
- ☐ Записали _____ като ваша втора специалност.
- ☐ Записали _____ за ваша специалност (ако сте без избрана специалност).
- ☐ Със сигурност няма да запиша специалност _____.

При положение, че не желаете да запишете специалност _____, считате ли, че тя ще направи университета по-привлекателен за вас като студент?

- ☐ Доста по-привлекателен
 - ☐ До известна степен по-привлекателен
 - ☐ До известна степен по-малко привлекателен
 - ☐ Доста по-малко привлекателен
 - ☐ Без промяна
-

Относно предложение за нова подспециалност

Каква е вероятността да изберете подспециалност _____, ако тя се предлага в АУБ?

- ☐ Със сигурност ще я избира
- ☐ Вероятно ще я избира
- ☐ Със сигурност няма да я избира
- ☐ Не мога да реша

Ако изберете подспециалността _____, бихте ли:

- ☐ Заменили вашата настояща подспециалност с/със _____.
- ☐ Записали _____ като ваша втора подспециалност.
- ☐ Записали _____ за ваша подспециалност (ако сте без избрана подспециалност).
- ☐ Със сигурност няма да запиша подспециалност _____.

При положение, че не желаете да запишете подспециалност _____, считате ли, че тя ще направи университета по-привлекателен за вас като студент?

- ☐ Доста по-привлекателен
- ☐ До известна степен по-привлекателен
- ☐ До известна степен по-малко привлекателен
- ☐ Доста по-малко привлекателен
- ☐ Без промяна